

Kort presentation av de intervjuade med sid- och webbhänvisning

AGNETA, 20 ÅR

Studerar på teknisk högskola, samhällsbyggnadslinjen.

”Läsa har inte varit svårt utan det är stavningen som är mitt problem. Och att jag inte kan komma ihåg sånt som telefonnummer, namn, årtal och formler.”

Se mer www.btjforlag.se.

ANNA, 29 ÅR

Assistent hos inredningsarkitekt och i skolan. Butiksbiträde. Informatörslinje på folkhögskola. Marknadsassistent. Receptionist och nu marknadsförare och verksamhetsutvecklare på ett studieförbund.

”Jag ser inte dyslexin som en begränsning. Jag ser det som en möjlighet.” *Se mer s. 21.*

ANNIKA, 52 ÅR

Ungdomsledare, fritidspedagog, lågstadielärare. Läser 40-poängskurs om läs-och skrivsvårigheter/dyslexi på universitetet.

”Jag tyckte om att läsa. Jag tyckte om att lära mej saker. Jag älskade skolan. Så att jag har alltid tyckt att det varit roligt men att jag haft det svårt, och inte fått rätt hjälp.” *Se mer www.btjforlag.se.*

ANTON, 39 ÅR

El-teletekniker. Arbetat som telemontör och som försäljare av bland annat datahjälpmedel. Egen företagare, säljer och håller utbildningar om kompenserande hjälpmedel.

”Det mest betydelsefulla för mej för att komma vidare har varit viljan att komma ifrån skolan och börja med ett yrke. Jag insåg att det krävdes att jag måste

DYSLEXI: FÖRBANNELSE ELLER MÖJLIGHET?

lära mej nånting och kunna nånting. Man kan väl säga att det var det som var drivkraften på nåt sätt att jag insåg det.” *Se mer www.btjforlag.se.*

BARBRO, 49 ÅR *Kontorsarbete. Administratör och handläggare på försäkringskassan. Dyslexilinje/folkhögskola och komvux.*

”Jag tycker det är det bästa jag har gjort i hela mitt liv, det här att gå på dyslexilinjen och på komvux fem terminer. Alltså bara den biten är så stor, att våga säga att jag har det här handikappet. Det är nog kanske det allra, allra största.” *Se mer www.btjforlag.se.*

BERIT, 27 ÅR *Arbetat inom hemtjänsten. Komvux och dyslexilinje/folkhögskola. Ämnar utbilda sig till arbetsterapeut.*

”Jag vet att lärarna sa till mamma nån gång i småskolan att hon är ju lite långsam, men en dag kan hon. Bara klick säger det, så kan hon. Den klicken väntar jag fortfarande på.” *Se mer s. 41.*

CECILIA, 29 ÅR *Påbörjat och avbrutit utbildning till sjuksköterska, kurator och präst. Fil kand i religionsvetenskap, tänker söka till forskarutbildning.*

”Har jag haft några problem kan jag inte komma ihåg att jag nånsin har pratat med nån om det. Det har varit upp till mej att lösa det. Varför var det ingen som sa nånting och undrade över varför jag stavade illa eller varför jag ägnade **timmar** åt mina läxor? Jag satt på mitt rum jämt. **Jämt** alltså. Och läste och läste och läste och läste. Alltså jag **fattar** inte att ingen sprängde den där dörren.” *Se mer s. 55.*

CHARLOTTE, 38 ÅR *Kontorsarbete av olika slag, receptionist. Komvux och folkhögskola. Föreningskonsult hos FMLS.*

”När komvux skulle börja, då gick jag fram och tillbaka på skolgården, nästan en timme. Fram och tillbaka.

Jag ska börja, Nej, jag ska inte. Jag går hem och säger att jag fått ett jobb i stället. Till slut gick jag in och satte mej i klassrummet. Det ångrar jag aldrig att jag gjorde. Det är den bästa skoltid jag nånsin har haft i mitt liv." *Se mer www.btjforlag.se.*

ESKIL, 34 ÅR

Datatekniker, jobbat som programmerare i Sverige och USA. Läser på fysiklinjen på universitetet.

"Innan jag visste att jag var dyslektiker, då har jag hela tiden tittat på andra. Hur lär sej andra? Den här viljan att försöka förstå hur andra lär sej, det är ju kört. Jag lär mej på mitt sätt. Jag får lägga alla andra sätt åt sidan. Jag får inse det att jag är en enstöring på mitt sätt att lära mej. Och jag måste lita på mej själv."

Se mer s. 80.

FREJ, 31 ÅR

Sjöman. Studerar på komvux, tänker fortsätta på högskola för att utbilda sig till socionom. Ansvarig utgivare för en tidning som vänder sej till personer med läs- och skrivsvårigheter.

"På högstadiet blev det svårare. Så då kan man med en kort resumé säga så här att jag gick halva sjuan och sen stack jag därifrån. Nånstans så insåg jag att det är ett liv efter skolan. Så på nåt sätt så lyckades jag väl hitta tillbaka. Jag valde helt enkelt själv att göra det."

Se mer s. 100.

GÖTE, 36 ÅR

Fabriksarbetare, butiksanställd, lagerarbetare, biluthyrare. Jobbat extra på krogen. Resande försäljare, väktare. Dyslexi-linje/folkhögskola och komvux. Pappaledig. Tänker söka till polishögskola.

"I skolan kände jag, att jag hade kapacitet att vara så bra som dom duktigaste i och med att jag förstod det vi pratade om och ibland pratade med dom som kanske inte fattade." *Se mer www.btjforlag.se.*

DYSLEXI: FÖRBANNELSE ELLER MÖJLIGHET?

- HANS, 62 ÅR *Arbetat som TV-reparatör, ljudtekniker, konstruktör. Läst på teknisk aftonskola. Ingenjör, konstruktör av röntgenapparater, forsknings- och utvecklingshandläggare.*
”När jag sökte jobbet stod det att man skulle vara civilingenjör och god stilist. Det var intressant att jag fick det. Jag sa att jag är varken civilingenjör eller god stilist. Jag är nämligen ordblind.” *Se mer s. 114.*
- HELENA, 54 ÅR *Lågstadielärare, författare av böcker för barn, föreläsare.*
”Och så kom jag på det där att man kan skriva vad som helst. Alltså det är bara att hitta på nåt, så kan man skriva det. Det hade jag inte fattat. Så jag skrev och skrev och skrev och jag fick beröm av fröken, som tyckte det var jättebra. Och då förstod jag att det här måste jag ju hålla på med.” *Se mer s. 130.*
- HELGE, 40 ÅR *Industriplåtslagare, saltmästare, svetsare, bildemontör. Studerar på dyslexilinje/folkhögskola och komvux. Tänker utbilda sig till förskollärare.*
”Efter ett tag så kom en tjej och gjorde det där testet och hon kom fram till att jag hade dyslexi. Alltså jag är inget dumhuvud. Hon tyckte ju att fast jag hade problemen då så kunde jag utbilda mej.”
Se mer www.btjforlag.se.
- INGE, 22 ÅR *Studerar historia och filosofi på universitetet.*
”Dom senaste två åren har jag velat på nåt sätt nästan i mej själv förneka att jag har varit dyslektiker. Jag skulle klara mej helt och hållet på egen hand. Jag ville inte ha nånting med dyslexi och dyslektiker att göra. Jag börjar ju svänga nu. Man får acceptera. Det finns ju nånting i AA eller nånting sånt där. Acceptera det du inte kan förändra, förändra det du kan förändra och inse skillnaden. Det tror jag är viktigt också när det gäller dyslektiker.” *Se mer s. 142.*

- INGEMAR, 64 ÅR *Metallarbetare med många fackliga och politiska uppdrag, bland annat borgarråd, riksdagsledamot och ordförande för riksdagens revisorer. Nybliven pensionär.*
 ”Alltså en massa saker som jag har gjort, som en följd utav att jag hade problem, är ju saker som är rätt så bra. Jag tror att mina läs- och skrivsvårigheter gjorde att jag blev rätt kreativ. Jag tror att det är en följd utav att jag var tvungen. Så det är upptränat. Det har jag haft glädje utav och har.” *Se mer s. 162.*
- INGER, 47 ÅR *Arbete på restaurang redan under skoltiden. Utbildad husfru. Vikariat som barnskötare. Komvux. Socionom, skolkurator, informatör hos FMLS. Läst flera kurser på magisternivå.*
 ”Jag läser och skriver ungefär som ett barn i tredje, fjärde klass, men inte som en duktig elev i trean. Jag klarar i alla fall svåra saker och har inga svårigheter att lära mej.” *Se mer s. 187.*
- JAKOB, 39 ÅR *El-teletekniker. Arbetat som truckförare, dörrvakmästare, ljudtekniker, inspicient, ställningsbyggare. Komvux. Körstsky-lift, säljare, uthyrare. Utbildad fysiker. IT-konsult, programmerare, egen företagare.*
 ”Mamma tyckte aldrig att det verkade som jag led av mina läs- och skrivsvårigheter. Och jag kan nog inte heller egentligen minnas att jag lidit av det. Jag menar att naturligtvis är det begränsning, men jag har liksom inte gjort nån stor sak utav det hela.” *Se mer s. 211.*
- JANE, 33 ÅR *Arbete på förpackningsindustri, samtidigt studier på komvux. Universitetsstudier i kulturgeografi och bebyggelsevård. Lantbruksrådgivare på länsstyrelsen. Forskningsassistent i kulturgeografi. Har börjat forskarutbildning.*
 ”Jag skriver gärna, samtidigt som det är en stor kamp

det här med att skriva. Det känns nästan som att liksom tvinga en rullstolsbunden att hoppa höjdhopp. Jag stöter ju på det liksom dagligen här på jobbet. Och jag förstår inte varför jag kämpar vidare.”
Se mer s. 223.

JENS, 34 ÅR

Frilansfotograf.

”I sjunde klass inriktade jag mej helt på fotografi. Jag satt i timmar och analyserade bilder i fototidningar. Var finns det gemensamma nämnare i dom här bilderna? Vad är det jag reagerar på? På så sätt lärde jag mej att det finns ett bildalfabete. Omedvetet förstod jag att här kan jag berätta nånting som inte har med bokstäver att göra.” *Se mer s. 240.*

JOHN, 62 ÅR

Metallarbetare. Fackligt aktiv, löntagarrepresentant i bolagsstyrelsen. Licenssvetsare, industrirörmontör. Arbets-skadad. Dyslexilinje/folkhögskola och komvux. Förtids-pensionär.

”Innerst inne så är jag väl jävligt stolt på något sätt. För dom får inte kränka mej hur som helst för då mobiliserar jag ju all kraft för att bli upprättad. Och det är väl det som har varit styrkan. Jag har ju varit påstridig, jag ger mej ju inte i första taget.” *Se mer s. 253.*

JULIA, 45 ÅR

Arbete som sjukvårdsbiträde. Au pair i England. Arbetat som ekonom och fritidsledare. Utbildad civilekonom. Förvaltare av fastigheter. Läser ekonomisk historia på universitetet.

”Jag hade förståelse hemma. Vi fick ju betyg. Dom la mamma snabbt i handskfacket i Volkswagen när hon hämtade oss från skolan. Man öppnade dom aldrig förrän jullovet var över och man öppnade dom aldrig förrän sommarlovet var över. Dom skulle inte förstöra några helger.” *Se mer s. 270.*

- KARL, 47 ÅR *El-teletekniker. AV-tekniker på högskola. Läser på dyslexi-linje/folkhögskola och komvux.*
 ”Jag jobbade ju 22 år på högskolan och jag hade väl varit kvar om inte dom hade minskat på personalen.”
Se mer www.btjforlag.se.
- KAROLINA, 21 ÅR *Studerar på teknisk högskola, design- och produktframtagning.*
 ”Det mest betydelsefulla är att man inte ger upp. Okej, det kan gå dåligt och det blir kris, men sen är det bara att samla ihop sej och fortsätta.”
Se mer s. 294.
- KENT, 53 ÅR *Telereparatör, montör, instruktör, arbetsledare. Fackligt aktiv, representant för facket i bolagsstyrelsen. Tjänsteman på personalavdelningen. Arbetsförmedlare.*
 ”Det jobb jag har nu skulle jag kunna bli bättre på, men det har löst sig ändå tycker jag. Det är svårt att känna sej tillräcklig när man har dyslexi och har ett arbete som är byråkratiskt. Det är svårt att känna sej nöjd. Man måste ha personliga målsättningar.”
Se mer s. 313.
- KERSTIN, 42 ÅR *Utbildad beklädnadstekniker och sminkös. Arbetat på gym, servicehus, kontor och restaurang. Komvux. Universitetsstudier i pedagogik, kriminologi och etnologi. Arbetar samtidigt som servitris.*
 ”Det viktigaste för att jag gått vidare är att jag fått varit arg. Jag har haft **lyckan**, tror jag, att som tjej få vara arg. Att mina föräldrar tillåtit mej att vara arg hemma och på så sätt också kanske vara arg i skolan och vara arg överallt. På så sätt har jag fått en ventil. Alltså om jag hade kuvat mej så tror jag att det hade gått riktigt illa.” *Se mer www.btjforlag.se.*

DYSLEXI: FÖRBANNELSE ELLER MÖJLIGHET?

- LEO, 37 ÅR *Musikalartist och skådespelare. Även jobbat som ordningsvakt, väktare och på dagis. Folkhögskola. Frilansat som artist, drivit egen teater. Arbete på Hasselakollektivet. Projektledarjobb. Komvux. Studerar på socialhögskola för att bli socionom.*
”Alltså jag är kunskapsmänniska till hundra procent. Jag vill nånting. Är det nånting som står i vägen, ja men antingen så går jag igenom det eller så går jag runt det. Det är ju bara så. Om jag ska gå vidare kan jag ju inte hålla på och smita. Hallå, liksom grow up. Det ligger ju hos mej. Det ligger ju inte hos samhället i sej. Jag måste ta ett ansvar jag också.”
Se mer www.btjforlag.se.
- MAJ, 32 ÅR *Arbete på lunchrestaurang. Estetisk linje på folkhögskola. Universitetsstudier i bland annat etnologi och konstvetenskap. Kurs i bokföring. Ekonomiassistent. Tänker läsa ekonomi på universitetet.*
”Den största segern hittills är nog att jag faktiskt tog studenten. Det var bara totalt lyckorus. Jag fixade det här. Det var ingen som trodde att jag skulle göra det här på några villkors vis.” *Se mer s. 324.*
- MARIANNE, 48 ÅR *Barnflicka, hemmafru, städjobb, vikariat som slöjdlärare. Barnskötare. Dyslexilinje/folkhögskola. Studerar på komvux för att söka till forskolläroinutbildning.*
”Det var ju när jag började fjärde klass som jag märkte att det här, det går inte. Då kände jag att då började svårigheterna.” *Se mer www.btjforlag.se.*
- MATS, 37 ÅR *Självlärd svetsare. Studerar på dyslexilinje/folkhögskola och komvux. Skulle vilja bli socionom.*
”Nånstans handlade det om att knarka ihjäl sej eller hitta ett nytt sätt att leva på.” *Se mer s. 346.*

- MONA, 42 ÅR *Arbete på reklamavdelning. Barnskötare. Studerar på dyslexilinje/folkhögskola och komvux.*
 ”Det är en sån otrolig lycka. Alltså att jag väljer en bok i stället för nånting annat, som jag aldrig gjort förut. Det är sån lyx. Jag har ju alltid varit avundsjuk på alla som har läst.” *Se mer www.btjforlag.se.*
- MORGAN, 36 ÅR *Tennisspelare, tennistränare, egen företagare. Komvux, Påbörjat och avbrutit utbildning till läkare, sjukgymnast, psykolog och jurist. Jobbat med marknadsföring. Studerar nu företagsekonomi på universitetet.*
 ”Jag fick en jätteutskällning i ettan av min skolfröken. Från den stunden så kände jag mej så himla värdelös. Jag kan inte skriva. Jag kan inte läsa. Och det har följt hela min studiegång, just den känslan jag fick då. När jag skjuter saker och ting åt sidan så ger jag fortfarande inte upp. Jag ger aldrig upp. Det får ta den tid det tar.” *Se mer s. 360.*
- MÅNS, 50 ÅR *Arbetat i plattsättningsfirma, hälsokostbutik, målerifirma och sjukhuskiosk. Tidningsbud. Utbildad snickare, träbildhuggare och möbelrenoverare. Egen firma. Hemslöjdskonsulent.*
 ”Mest betydelsefullt det var väl när jag kom ifrån den här vanliga klassen i trean. Då fick jag ju komma i en mindre klass (läsklass) och en lärare som hade en annan uppfattning om vilka vi var. Det var mycket betydelsefullt.” *Se mer s. 380.*
- PETER, 29 ÅR *Studier på socialhögskola. Läst engelska ett år i Australien. Personlig assistent. Komvux. Fackligt aktiv. Universitetsstudier i personaladministration och ekonomisk historia. Politisk handläggare för socialdemokratiska riksdagsgruppen, tjänstledig för högskolestudier i genusvetenskap.*
 ”Mitt jobb som politisk handläggare är helt sjukt i

DYSLEXI: FÖRBANNELSE ELLER MÖJLIGHET?

det här sammanhanget. För vad jag gör är att jag skriver tal, texter, debattartiklar, PM. Jag läser och skriver. Det är det mitt jobba handlar om.” *Se mer s. 395.*

RAGNAR, 46 ÅR

Extrajobb inom hemtjänsten. Läkare och professor.

”Jag har alltid varit väldigt nyfiken och liksom experimentell till min läggning. Det går igen i min lust att hålla på med forskning och lära mej nya saker. När jag möter en ny situation, som jag tycker är svår, ja, då blir det lätt att jag experimenterar med den situationen och försöker hitta andra vägar att ta mej fram.” *Se mer s. 420.*

SARA, 48 ÅR

Kassabiträde, spritkassörska, barnskötare, läromedelsförsäljare, förskollärare. Läser 40-poängskurs om läs- och skrivsvårigheter/dyslexi på universitetet.

”Jag är en ganska envis person. Jag tror att det handlar om att är man envis och bara ska klara sej, så gör man det på nåt vis. Jag har alltid frågat mej fram och alltid slagits för min sak. Det som drivit mej vidare är att jag har varit ganska envis och har inte nöjt mej på nåt vis. Ja, nyfikenhet också.” *Se mer www.btjforlag.se.*

TAGE, 67 ÅR

Läkare, invärtesmedicin och kardiologi. Biträdande överläkare. Har numera egen praktik. Även utbildad i hypnos och psykoterapi.

”Nederlaget, den här sommaren när jag ferieläste utan resultat, det var som Nietzsche har skrivit, att det som inte dödar, det stärker. Så att det var också en sporre. Faen, jag ska klara det där!” *Se mer s. 432.*

TOMMY, 28 ÅR

Byggnadsarbetare. IT-assistent. Har gått på komvux och studerat systemvetenskap på universitetet. Jobbar som fritidsledare.

”I högstadiet så kände jag liksom att äh, det här orkar

jag inte lägga ner mer tid på. Nu skiter jag i det här helt enkelt. Trots att framför allt lågstadiet var ju verkligen guldperiod, men man orkar inte hur länge som helst. Det gör man inte.” *Se mer s. 443.*

TORBJÖRN, 54 ÅR *Utbildad fotograf. Diverse arbeten som lagerarbetare, svetsare, nattportier. Författare, driver projekt och föreläser om läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.*

”Sen jobbade jag som lagerarbetare. Då hittade jag ställen att sitta, bakom pallar och grejor, och läsa. Och så var det också när jag jobbade med att lasta saltsyra och svavelsyra på järnvägsvagnar. Det var ju väntetider och då läste jag. Så det rann över, för jag var inne i en bok just då. Så jag fick ju inte fast anställning, så det var därför jag flyttade från jobb till jobb.” *Se mer www.btjforlag.se.*

VERONICA, 27 ÅR *Utbildad badmästare. Telefonintervjuare, grillbiträde, hotellstäderska. Studerar på dyslexilinje/folkhögskola och komvux.*

”Efter högstadiet gick jag då två år gymnasieutbildning, bad- och idrottshallspersonal. Det var jättesvårt i början. Jag valde egentligen helt fel linje, om man säger så. Men det var ju den enda jag kom in på. Men samtidigt så var det en bra linje för mej för att det var liksom inte så mycket pluggande. Men jag var ju inte så bra på att simma när jag sökte. Och gymnastik var det värsta jag visste och jag är bollrädd. Men det gick bra ändå.” *Se mer www.btjforlag.se.*

De levnadsberättelser som presenteras på nätet finns som individuellt nedladdningsbara pdf-filer. ALLA levnadsberättelser finns inspelade på den mp3-skiva som medföljer boken.

Andra sätt att hitta till den person du vill läsa om

IDENTIFIERADE FÖR SINA LÄS- OCH SKRIVSVÅRIGHETER UNDER SKOLTIDEN:
Agneta, Anna, Frej, Hans, Helena, Inge, Ingemar, Jakob, Jens, Julia, Karo-
lina, Kent, Kerstin, Mona, Måns, Tage, Tommy, Torbjörn

UTREDDA FÖR SINA LÄS- OCH SKRIVSVÅRIGHETER FÖRST I VUXEN ÅLDER:
Annika, Anton, Barbro, Berit, Cecilia, Charlotte, Eskil, Göte, Helge, Inger,
Jane, John, Karl, Leo, Maj, Marianne, Mats, Morgan, Sara, Veronica

EJ UTREDDA FÖR SINA LÄS- OCH SKRIVSVÅRIGHETER:
Peter, Ragnar

GÅTT I LÄSKLASS (SKOLTIDEN):
Helena, Jakob, Kent, Kerstin, Måns, Torbjörn

FÅTT REGELBUNDEN SPECIALUNDERVISNING (SKOLTIDEN):
Anna, Frej, Hans, Inge, Jens, Julia, Mona, Tommy, Torbjörn

HAFT KONTAKT MED FLERA SPRÅK UNDER UPPVÄXTEN:
Agneta, Annika, Anton, Eskil, Inge, Marianne, Morgan

LÄST PÅ UNIVERSITET OCH HÖGSKOLA, HELA UTBILDNINGAR
ELLER ENSTAKA KURSER:

Agneta, Annika, Anton, Cecilia, Eskil, Hans, Helena, Inge, Inger, Jakob,
Jane, Julia, Karolina, Kerstin, Leo, Maj, Morgan, Peter, Ragnar, Sara, Tage,
Tommy

ANVÄNDER KOMPENSERANDE HJÄLPMEDEL:
Anna, Anton, Eskil, Frej, Hans, Inge, Jakob, Jane, Jens, Julia, Kent, Maj,
Morgan, Peter, Sara, Torbjörn